

NAUKA O PODNIKU I

Hmotný investiční
majetek a materiál jako
výrobní faktory

Hmotný investiční majetek a materiál jako výrobní faktory

- Hmotný investiční majetek
  - Životnost hmotného investičního majetku
  - Kapacita hmotného investičního majetku a její využití
- Materiál
  - Materiálové časy
  - Využití materiálu

Hmotný investiční majetek

- Pozemky
- Budovy a stavby
- Stroje a výrobní zařízení
- Nástroje
- Dopravní prostředky a zařízení pro dopravu
- Zařízení kanceláří aj.

Životnost hmotného investičního majetku

- Ekonomická životnost
- Technická životnost

- Užitná hodnota
- Tržní hodnota

- Bilanční odpisy
- Kalkulační odpisy

Kapacita hmotného investičního majetku a její využití

- Technická kapacita
- Ekonomická kapacita
- Minimální kapacita

- Stupeň využití kapacity

$$\textit{Stupeň využití kapacity} = \frac{\textit{skutečná výroba}}{\textit{dosažitelná výroba}} * 100$$

Kapacita hmotného investičního majetku a její využití

Časové fondy výrobního zařízení:

- kalendářní časový fond
- nominální časový fond
- využitelný (efektivní) časový fond

kalendářní časový fond	
nominální časový fond	nepracovní dny
využitelný časový fond	plánované prostoje

Materiál

Materiálem se rozumí všechny statky, z nichž vznikají konečné výrobky změnou jejich tvaru, substance nebo zabudováním.

Výrobní materiál:

- suroviny
- pomocné látky
- provozní látky
- hotové součástky

Materiálové časy

- „just-in-time-production“
= řízení odbytu takovým způsobem, aby nevznikaly žádné zásoby hotových výrobků nebo aby tyto zásoby byly co nejmenší; obdobně i materiál se opatřuje tak, aby byl k dispozici právě při zahájení výroby

Využití materiálu

Materiálové ztráty:

- ***zmetky***, vzniklé chybou zpracování nebo materiálu,
- ***materiálový odpad***, vznikající například opracováním při změně tvaru materiálu, při jeho přetváření ve výrobek.

Využití materiálu

Předcházet vzniku odpadů a zmetkům

může podnik opatřeními:

- účelný nákup materiálu,
- využívání racionálních a technicky vyspělých technologií,
- zainteresovanost pracovníků na materiálových úsporách a kvalitě práce.

Využití materiálu

Ztráty, které podniku působí vzniklé zmetky a materiálový odpad, příp. jejich likvidace, lze **snižovat** opatřeními:

- prodej odpadu a zmetků,
- zpracování odpadu na vedlejší výrobky,
- recyklace odpadu.